Súd:	Okresný súd Humenné
Spisová značka:	21C/21/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8314201646
Dátum vydania rozhodnutia:	17. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Peter Sivák
ECLI:	ECLI:SK:OSHE:2014:8314201646.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom Mgr. Petrom Sivákom v právnej veci žalobcu M. O., nar. X.X.XXXX, bytom H. XXXX/X, E., zast. advokátom JUDr. JCLic. Tomášom Majerčákom, PhD., Južná Trieda 28, Košice proti žalovaným v 1. rade Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, v 2. rade Slovenská republika, zast. Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, Štúrova, Bratislava - Staré Mesto, v konaní o náhradu škody takto

r o z h o d o l :

Súd zastavuje konanie voči žalovanému v 1. rade Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky.

Žalovaný v 2.rade je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.224,24 Eur, a to všetko v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd zamieta žalobu v časti o náhradu škody vo výške 95,87 Eur a v časti o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.000 Eur.

Žalovaný v 2. rade je povinný zaplatiť žalobcovi trovy súdneho konania vo výške 1,10 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 44,02 eur, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovanému v 1. rade náhradu trov vo vzťahu k žalobcovi nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou doručenú Okresnému súdu Humenné dňa 11.2.2014 domáhal náhrady škody vo výške 1 320,11 eura a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 1 000 eura a náhrady trov konania. Svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 26.7.2012 zaslal Ministerstvu vnútra žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na zaplatenie náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím na základe § 3 ods. 1 písm. a) v spojení s § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

Nezákonným rozhodnutím je podľa žalobcu uznesenie Okresného riaditeľstva, ktorým začalo trestné stíhanie a ktorým bolo aj vznesené obvinenie za prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví, podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona. Žalobca žiadosť o predbežné prerokovanie nároku odôvodnil skutočnosťami, že Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Humennom, Obvodné oddelenie Policajného zboru Humenné začalo trestné stíhanie a súčasne vznieslo obvinenie voči D. Q. pre prečin výtržníctva v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví. Právny zástupca žalobcu podal proti uzneseniu o vznesení obvinenia dňa 28.9.2010 sťažnosť. Prokurátor Okresnej prokuratúry v Humennom uznesením zo dňa 18.11.2010 zamietol sťažnosť, pretože nie je dôvodná.

Následne boli vykonané úkony v prípravnom konaní. Žalobca následne podal dňa 14.2.2011 návrh na preskúmanie postupu vyšetrovateľa. Zároveň v tento deň Okresná prokuratúra Humenné zaslala výzvu na súhlas na konanie o dohode o vine a treste a v prípade súhlasu aj predvolanie na takéto konanie na deň 4.3.2011. Dňa 25.2.2011 Okresná prokuratúra Humenné zaslala upovedomenie o preskúmaní postupu policajta s tým, že prokuratúra v postupe policajta nezistila žiadne porušenie zákona. Žalobca zaslal dňa 25.2.2011 Okresnej prokuratúre v Humennom vyrozumenie, že nesúhlasí s konaním o vine a treste a trvá na zastavení trestného stíhania, nakoľko nespáchal žiaden trestný čin. Prokurátor Okresnej prokuratúry Humenné podal dňa 1.3.2011 na žalobcu obžalobu za prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Okresný súd Humenné uznesením zo dňa 28.6.2011 postúpil vec Obvodnému úradu v Humennom, lebo vec môže byť posúdená ako priestupok proti občianskemu spolunažívaniu v zmysle § 49 ods. 1 písm. d) Zákona o priestupkoch. Zo strany prokurátora bola podaná proti tomuto uzneseniu sťažnosť. Krajský súd v Prešove dňa 11.10.2011 sťažnosť okresného prokurátora zamietol. Podľa žalobcu vznikla škoda v súvislosti s rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Humennom, ktoré vydalo dňa 26.9.2010 uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesenie obvinenia. Škoda vznikla žalobcovi tým, že musel zaplatiť trovy právneho zastúpenia vo výške 1 320,11 eura, pri domáhaní sa svojho práva a to tak, že trestný čin pre ktorý bolo vznesené obvinenie nespáchal. Žalobca má nárok na náhradu škody v súvislosti s nezákonným rozhodnutím Okresného riaditeľstva policajného zboru v Humennom a to v súlade so zákonom č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Osobou povinnou podľa žalobcu je Ministerstvo vnútra a žalobca aj žiadal Ministerstvo vnútra o náhradu škody a to vo výške 1 320,11 eura pozostávajúcej z trov právneho zastúpenia v trestnom konaní a z náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 1 000 eura, za psychickú ujmu spôsobenú nezákonným trestným stíhaním. Ministerstvo vnútra dňa 11.12.2012 zaslalo odpoveď na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škodu s tým, že žiadosti nie je možné vyhovieť. Svoje stanovisko odôvodnili tým, že vznesenie obvinenia neznamená vyslovenie viny, ale ide len o úkon trestného konania. Podľa Ministerstva vnútra vyšetrovateľ postupoval zákonom stanoveným postupom. Podľa Ministerstva vnútra, nebolo zistené žiadne pochybenie, ktoré by zakladalo uplatňovaný nárok na náhradu škody. Ministerstvo vnútra pri posudzovaní žiadosti nezistilo žiadne porušenie základných zásad trestného konania zo strany orgánov policajného zboru a konanie povereného príslušníka bolo v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky. Podľa ustanovenia § 3 zákona č. 514/2003 Z. z., je striktne vymedzené, za akých podmienok štát zodpovedá za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Žiadne z rozhodnutí povereného príslušníka policajného zboru v danom prípade nebolo zrušené, alebo zmenené pre nezákonnom príslušným orgánom. Žalobca s týmto stanoviskom Ministerstva vnútra nesúhlasí a má za to, že nárok na náhradu škody je dostatočne dôvodný. Žalobca poukázal v žalobe aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Mcdo/15/2009.

Žalovaný v 1.rade Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vo svojom vyjadrení uviedlo, že samotné vznesenie obvinenia neznamená vyslovenie viny, ale ide len o úkon trestného konania, ktorý je policajt povinný vykonať, ak je odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba. Uznesenie o vznesení obvinenia nebolo príslušným orgánom zrušené z dôvodu nezákonnosti. Z uznesenia prokurátora, ktorým bola zamietnutá sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia vyplýva, že postup povereného príslušníka Policajného zboru, ktorý konal v trestnej veci bol v súlade s Trestným poriadkom, preto nie je možné aj s poukazom na judikatúru priznať žalobcovi náhradu škody. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy Ministerstvo uviedlo, že žalobca žiadnym spôsobom nezdôvodnil svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1000,- eur. Ministerstvo taktiež vznieslo námietku nedostatku pasívnej legitimácie v predmetnom konaní.

Žalobca vo svojom podaní doručenom súdu dňa 11.4.2014 upresnil osobu žalovaného tak, že žalovanou je Slovenská republika v zastúpení Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. K nemajetkovej ujme uviedol, že psychická trauma, ktorú žalobca mal z trestného stíhania je o to väčšia, ak je niekto stíhaný za niečo, čo neurobil. Žalobca je tak presvedčený, že požadovaná výška nemajetkovej ujmy je niekoľkonásobne nižšia ako by mohol žiadať. Požadovaná výška teda nikdy nemôže ani čiastočne odčiniť krivdu, ktorá bola štátnymi orgánmi žalobcovi spôsobená. Na pojednávaní 29.4.2014 (čl.69) uviedol, že za SR koná Ministerstvo vnútra SR a nie Ministerstvo spravodlivosti, ktoré uviedli omylom.

Uznesením súdu zo dňa 29.4.2014, č.k. 21C/21/2014-71 súd pripustil, aby do konania na strane žalovaného ako žalovaný v 2. rade vstúpila Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Žalovaný v 2. rade k žalobe uviedol, že orgánom procesne spôsobilým konať v mene Slovenskej republiky v predmetnej veci je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky a to po novele č.412/2012 Z.z. zákonom č. 412/2012 Z.z. bol zákon č. 514/2003 Z.z. zmenený, pričom daný zákon nadobudol účinnosť dňa 1.1.2013. Nakoľko novela neobsahuje prechodné a záverečné ustanovenia, preto podľa názoru žalovaného v 2. rade nedochádza k spätnej retroaktivite. Pasívne legitimovaným teda je Slovenská republika, avšak zmenou zákona došlo len k špecifikácii podmienok na určenie procesne spôsobilého orgánu konať v mene Slovenskej republiky. Žalovaný v 2. rade preto namietal proti nedostatku procesnej spôsobilosti Ministerstva vnútra konať v mene Slovenskej republiky a zároveň navrhol súdu, aby súd ustálil, že ústredným orgánom príslušným konať v mene žalovaného v 2. rade je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Podľa žalovaného v 2. rade prípadná zmena v štátnych orgánoch oprávnených konať nie je zmenou účastníctva, ale ide len o zmenu ústredného orgánu konajúceho v mene Slovenskej republiky, o ktorej sa nerozhoduje vo forme rozhodnutia.

Podaním zo dňa 19.8.2014 žalobca zobral žalobu voči žalovanému v 1. rade späť.

Právny zástupca žalobcu na pojednávaní uviedol, že trvá na podanej žalobe. Zároveň žiadal zastaviť konanie vo vzťahu k žalovanému v 1. rade voči Ministerstvu vnútra a navrhol, aby sa konalo len voči Slovenskej republike zast. Generálnou prokuratúrou.

K uplatnenej náhrade škody uviedol, že náhrada škody pozostáva z trov právneho zastúpenia za obhajobu, resp. za zastupovanie žalovaného v trestnom konaní vo výške 1.320,11 Eur. Predmetom žaloby je aj suma 1.000,- Eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla žalobcovi. Táto suma predstavuje len symbolickú nemajetkovú ujmu, nakoľko v danej veci bol naozaj zasiahnuté do osobnostných práv žalobcu. V uvedenej dobe bol žalobca ešte stredoškolák a negatívne to vplývalo aj na jeho postavenie napr. v škole. Každý naňho pozeral akoby už bol odsúdený. Keďže vyšetrovateľ si vyžiadal aj správu o povesti z obce G., tak aj v obci mali vedomosť o tomto trestnom stíhaní voči žalobcovi. Môj klient z toho zažíval veľký stres ako aj traumu. Ku skutočnosti, že sa žalobca priznal pri svojom výsluchu k uvedenému spáchaniu a následne po postúpení veci bol právoplatne odsúdený za tento skutok ako priestupok, právny zástupca uviedol, že za priestupok bola žalobcovi uložená pokuta, ktorú však napokon zaplatila jeho sestra. Žalobca chcel mať vec ukončenú, preto nepodal žiadne odvolanie, resp. sťažnosť proti rozhodnutiu o priestupku. Čo sa týka jeho priznania v trestnom konaní, tak podľa právneho zástupcu po vznesení obvinenia žalobca popieral, že by spáchal uvedený skutok, z ktorého bol obvinený. Taktiež poukázal na výpovede svedkov v trestnom konaní, ktoré potvrdzovali verziu žalobcu a nie to, čo bolo uvedené v uznesení o vznesení obvinenia.

Žalovaný v 2. rade vo svojej výpovedi uviedol, že zastupuje Slovenskú republiku. Žalovaný v 2. rade má však za to, že Generálna prokuratúra by nemala zastupovať Slovenskú republiku v tomto konaní, a to z dôvodu, že v tomto prípade je napadané ako nezákonné rozhodnutie uznesenie o vznesení obvinenia žalovaného, za ktoré zodpovedá Ministerstvo vnútra, ktoré by malo zastupovať Slovenskú republiku. Poukázal na § 4 ods. 1 písm. m), nakoľko v tomto konkrétnom prípade bol nárok na náhradu škody prerokovaný na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky a nie na Generálnej prokuratúre, preto má za to, že by Slovenskú republiku malo zastupovať Ministerstvo vnútra.

K veci uviedol, že obžaloba podaná na súd prokuratúrou bola súdom riadne prijatá. Trestné konanie pred súdom neskončilo oslobodením, ale došlo k rozhodnutiu o postúpení veci na priestupkový orgán. Priestupkové konanie pritom skončilo uznaním viny žalobcu zo strany priestupkového orgánu voči žalobcovi. Tým pádom z právneho hľadiska bolo v priestupkovom konaní dokázané, že tento skutok sa stal a že ho spáchal žalobca. Poukázal na skutočnosť, že prípadná náhrada škody v tomto konkrétnom prípade by bola v rozpore s dobrými mravmi.

Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že trvá na podanej žalobe. Odkedy došlo k uvedenému skutku a jeho vyšetrovaniu zo strany polície, nikde nechodí, nechodí na žiadne spoločenské akcie a je doma. Malo to na neho negatívny vplyv a zanechalo to na ňom následky, pretože je nervózny a podobne. Každý na neho v obci v G., kde vtedy býval pozeral, ako na páchateľa nejakého trestného činu, rovnako tak aj v škole. Žalobca taktiež uviedol, že nie je znalý práva, avšak čo sa týka samotného skutku bol dovezený na políciu, pričom v tom čase bol pod vplyvom alkoholu a donútili ho podpísať nejaké papiere. Po prečítaní časti zápisnice z trestného spisu, žalobca uviedol, že skutočnosti popísané v zápisnici policajtom uviedol z toho dôvodu, lebo si myslel že to spáchal, lebo bol v podnapitom stave. Taktiež uviedol, že následne pokutu za priestupok zaňho pritom zaplatila sestra.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah spisu, výsluchom účastníkov a prednesom právneho zástupcu a zistil nasledovný skutkový stav:

Z uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Humennom zo dňa 26.9.2010, ČVS: ORP-966/ HE-HE-2010 vyplýva, že proti žalobcovi ako obvinenému bolo začaté trestné stíhanie za prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona.

Zo sťažnosti zo dňa 28.9.2010 vyplýva, že žalobca, prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosť.

Z uznesenia Okresnej prokuratúry Humenné zo dňa 18.11.2010, č. 1Pv 529/10-5 vyplýva, že prokurátor Okresnej prokuratúry v Humennom zamietol písomnú sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o začatí trestného stíhania a súčasne o vznesení obvinenia.

Z obžaloby zo dňa 1.3.2011, č. 1Pv 529/10-19 podanej na Okresný súd Humenné dňa 11.3.2011 vyplýva, že proti žalobcovi bola podaná obžaloba pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Z uznesenia Okresného súdu Humenné zo dňa 28.6.2011, sp. zn. 3T/18/2011 vyplýva, že súd trestnú vec žalobcu pre skutok kvalifikovaný prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) postúpil Obvodnému úradu v Humennom, lebo môže byť posúdená ako priestupok proti občianskemu spolunažívaniu.

Z odôvodnenia sťažnosti zo dňa 17.8.2011 vyplýva, že Okresná prokuratúra Humenné podala proti uzneseniu Okresného súdu Humenné zo dňa 28.6.2011, sp. zn. 3T/18/2011 sťažnosť.

Z uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1To/92/2011 vyplýva, že Krajský súd v Prešove sťažnosť okresného prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Humenné zo dňa 28.6.2011, sp. zn. 3T/18/2011 zamietol.

Z odpovede na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 11.12.2012 vyplýva, že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky oznámilo žalobcovi, že v danom prípade neboli splnené základné predpoklady pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, preto nie je možné žiadosti o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci vyhovieť.

Zo správy priestupkového orgánu a z rozkazu o uložení sankcie za priestupok Obvodného úradu Humenné zo dňa 13.6.2012, číslo : 2012/03661 vyplýva, že Obvodný úrad Humenné vydal dňa 13.6.2012 rozkaz, ktorým uznal žalobcu vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Zároveň týmto rozhodnutím bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 15 ,- eur. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 9.7.2012 a vykonateľnosť dňa 12.7.2012.

Z vyúčtovania úkonov právnej pomoci vyplýva, že právny zástupca žalobcu v trestnom konaní vyúčtoval žalobcovi za úkony právnej pomoci sumu 1320,11 eur. Z predložených príjmových pokladničných dokladov vyplýva, že žalobca vyplatil právnemu zástupcovi za zastúpenie v trestnom konaní spolu sumu 1320,11 eur.

Zo zápisnice o výsluchu obvineného v spise Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Humennom zo dňa 26.9.2010, ČVS: ORP-966/HE-HE-2010 vyplýva, že žalobca sa priznal k skutku a ľutoval, čo spravil.

Žalobca podaním doručeným súdu dňa 19.8.2014 vzal návrh voči žalovanému v 1. rade späť.

Podľa § 96 ods. 1,2, 3 O.s.p. navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. Súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní. Nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. V takomto prípade súd rozhodne o zastavení konania do 30 dní od späťvzatia návrhu.

Vzhľadom na to, že žalobca vzal žalobu voči žalovanému v 1. rade späť a tento voči späťvzatiu nenamietal, súd konanie zastavil.

Podľa § 3 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

a) nezákonným rozhodnutím,

b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo

d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov účinného od 1.1.2013, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu4) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

Podľa § 5 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 Podľa § 15 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ak tento zákon

neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 15 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 17 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,

b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,

c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,

d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Súd mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Humennom zo dňa 26.9.2010, ČVS: ORP-966/HE-HE-2010 vyplýva, že proti žalobcovi ako obvinenému bolo začaté trestné stíhanie za prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona. Na základe sťažnosti žalobcu, uznesením Okresnej prokuratúry Humenné zo dňa 18.11.2010, č. 1Pv 529/10-5 prokurátor Okresnej prokuratúry v Humennom zamietol písomnú sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o začatí trestného stíhania a súčasne o vznesení obvinenia. Súd mal ďalej preukázané, že voči žalobcovi bola dňa 11.3.2011 podaná na tunajší súd obžaloba zo dňa 1.3.2011, č. 1Pv 529/10-19 pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Okresný súd Humenné uznesením zo dňa 28.6.2011, sp. zn. 3T/18/2011 trestnú vec žalobcu pre skutok kvalifikovaný prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) postúpil Obvodnému úradu v Humennom, lebo môže byť posúdená ako priestupok proti občianskemu spolunažívaniu. Proti tomuto uzneseniu

podal okresný prokurátor sťažnosť, ktorú Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 1To/92/2011 zamietol.

Súd mal v konaní zistené, že žalobca podal na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky návrh o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorému Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v oznámení zo dňa 11.12.2012 nevyhovelo, pretože v danom prípade neboli splnené základné predpoklady pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

V prvom rade súd skúmal vecnú legitimáciu účastníkov konania a dospel k názoru, že pasívna legitimácia štátu, t.j. SR je daná. Spornou skutočnosťou však ostalo, ktorý subjekt je oprávnený konať v mene Slovenskej republiky. Posúdenie, ktorý štátny orgán má konať v mene štátu je však otázkou procesnou a nie hmotnoprávnou. Žalobca nakoniec označil ako subjekt oprávnený konať v mene štátu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, čo súd uznesením pripustil. Na tento orgán žalobca zároveň podal návrh na predbežné prerokovanie návrhu. Ministerstvo vnútra tejto žiadosti nevyhovelo.

Zákonom č. 412/2012 Z.z. bol zákon č. 514/2003 Z.z. zmenený, pričom daný zákon nadobudol účinnosť dňa 1.1.2013. Nakoľko tento zákon upravil zastupovanie Slovenskej republiky pre daný prípad, súd ustálil, že orgánom oprávneným konať v mene Slovenskej republiky pre daný prípad je Generálna prokuratúra, preto súd následne ex offo, bez rozhodnutia konal s Generálnou prokuratúrou, ako štátnym orgánom oprávneným konať v mene štátu.

Procesná podmienka zastúpenia štátu Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky v podobnom spore bola riešená už aj v rozhodnutí Okresného súdu Žilina, sp. zn. 18C/194/2012. Na skutočnosti, že zastupovať v predmetnom konaní štát, patrí Generálnej prokuratúre nič nemení fakt, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola podaná na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky. V čase podania žiadosti bolo totiž Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky príslušným orgánom konajúcim v mene žalovaného v 2. rade - štátu.

Po ustálení zastúpenia štátu sa súd zaoberal nárokom žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Podmienkami priznania nároku na náhradu škody je preukázanie predpokladov vzniku nároku na náhradu škody a to : zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, škoda a príčinná súvislosť medzi zrušeným rozhodnutím a vzniknutou škodou. Zavinenie sa nevyžaduje, ide o objektívnu zodpovednosť.

V trestnom konaní okresný prokurátor uznesením zo dňa 18.11.2010, číslo : 1Pv 529/10-5 zamietol sťažnosť žalobcu proti uzneseniu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Humennom zo dňa 26.9.2010, ČVS: ORP-966/HE-HE-2010 o vznesení obvinenia a začatí trestného stíhania, pretože sťažnosť nebola dôvodná. Trestné konanie proti žalobcovi bolo skončené postúpením veci Obvodnému úradu v Humennom. Aj keď v danom prípade rozhodnutie o vznesení obvinenia a začatí trestného stíhanie nebolo zrušené ako nezákonné rozhodnutie, v súvislosti s trestným konaním vznikla žalobcovi škoda titulom trov právneho zastúpenia. Súd pritom poukazuje na ustálenú judikatúru súdov, ako aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky II ÚS 25/2011 zo dňa 24.3.2011, z ktorého vyplýva „ pri posudzovaní nároku na náhradu škody na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť / zastavenie trestného stíhania aj rozhodnutie o postúpení veci do priestupkového konania, lebo sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným (§6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci).“

Je preto potrebné poukázať na skutočnosť, že aj keď nebolo rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda zrušené, judikatúra dospela k záveru, že v prípade, ak trestné konania skončí rozhodnutím o postúpení veci na riešenie priestupku, ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania. Nakoľko zodpovednosť štátu je v tomto prípade objektívnou zodpovednosťou, neposudzuje sa správnosť rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní, a teda

či porušil právnu povinnosť a škodu zavinil. Podstatný pre vznik nároku je výsledok konania. Trestné konanie skončilo postúpením veci na riešenie priestupku, preto súd má za to, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody, lebo tu existuje nezákonné rozhodnutie - uznesenie o vznesení obvinenia za trestný čin. Polícia ako príslušný orgán musí totiž postupovať s odbornou starostlivosťou a v súlade so zákonom. Kedže ide o objektívnu zodpovednosť, na tejto skutočnosti nič nemení fakt, že z priestupku proti občianskému spolunažívaniu bol žalobca uznaný vinný a bola mu uložená pokuta. Môže to mať vplyv na výšku náhrady škody alebo nemajetkovej ujmy. Zodpovednosť štátu je však daná.

Súd mal v konaní preukázané, že žalobca mal v trestnom konaní právneho zástupcu - obhajcu, ktorému za poskytnutie právnych služieb vyplatil odmenu a náhradu hotových výdavkov spolu vo výške 1320,11 eur. Škoda žalobcu teda predstavuje trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní, ktorá vznikla žalobcovi v príčinnej súvislosti so začatím trestného stíhania a vznesením obvinenia.

Po preskúmaní vyúčtovania v spojení s trestným spisom Okresného riaditeľstva Policajného zboru ČVS : ORP -996/HE-HE 2010 súd priznal žalobcovi náhradu škody, ktorú predstavuje odmena za tieto úkony právnych služieb vyúčtovaných podľa vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb :

- prevzatie a príprava dňa 28.9.2010 v sume 60,12 eur + 7,21 eur

- sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia v sume 60,12 eur + 7,21 eur

- výsluchy v Humennom dňa 6.12.2010 od 8.00 - 11.00 v sume 120,24 eur + 7,21 eur + cestovné v sume 42,81 eur + náhrada za stratu času 8x12,02 eur v sume 96,16 eur

- výsluchy v Humennom dňa 10.1.2011 od 8.30 - 12.30 v sume 123,50 eur + 7,41 eur + cestovné v sume 43,55 eur + náhrada za stratu času 8x12,35 eur v sume 98,80 eur

- výsluchy v Humennom dňa 28.1.2011 od 10.30 - 11.30 a 12.30 - 15.15 v sume 123,50 eur + 7,41 eur + cestovné v sume 43,55 eur + náhrada za stratu času 8x12,35 eur v sume 98,80 eur

- záverečné preštudovanie spisu v Humennom dňa 7.2.2011 od 14.00.- 14.45 v sume 123,50 eur + 7,41 eur+ cestovné v sume 43,55 eur + náhrada za stratu času 8x12,35 eur v sume 98,80 eur

- návrh na preskúmanie postupu vyšetrovateľa dňa 14.2.2011 v sume 61,75 eur + 7,41 eur

- vyjadrenie k návrhu o Dohode o vine a treste dňa 25.2.2011 v sume 61,75 eur + 7,41 eur

- podanie na súd, návrh na vykonanie dôkazov dňa 8.4.2011 v sume 61,75 eur + 7,41 eur

- vyjadrenie k sťažnosti prokurátora proti uzneseniu o postúpení veci na prejednanie priestupku dňa 16.9.2011 v sume 61,75 eur + 7,41 eur.

Z predloženého vyúčtovania však súd nepriznal žalobcovi náhradu za úkony rokovanie s klientom dňa 17.12.2010 a dňa 29.1.2011 spolu v sume 95,87 eur, nakoľko súd mal v danej veci za to, že tieto úkony neboli účelne vykonané pre obhajobu žalobcu, a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že sa v trestnom konaní jednalo o skutkovo aj právne jednoduchú vec. Preto súd v tejto časti žalobu o náhrady škody zamietol.

Pre posúdenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bolo pre súd rozhodujúce, že žalobca sa v trestnom konaní pri svojom prvom výsluchu priznal ku skutku. Nemenej dôležitým faktom je, že z priestupku proti občianskému spolunažívaniu, ako bol skutok kvalifikovaný, bol žalobca uznaný vinným a bola mu uložená sankcia -pokuta, ktorá bola zaplatená. Súd teda dospel k záveru, že v tomto konkrétnom prípade nie je ničím odôvodnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Produkovanie dôkazov na preukázanie nemajetkovej ujmy je pritom na žalobcovi, ktorý vznik nemajetkovej ujmy v tomto smere nijakým spôsobom nepreukázal a nemal ďalšie návrhy na dokazovanie. Preto súd návrh v časti náhrady nemajetkovej ujmy zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a preto skúmal pomer úspechu a neúspechu žalobcu. V danej veci mal žalobca úspech len čiastočný. Predmetom konania bolo zaplatenie sumy 1320,11 eur a 1000,- eur, spolu 2320,11 eur. V časti o náhradu škody 95,87 eur a náhradu nemajetkovej ujmy v časti o zaplatenie sumy 1000,- eur súd žalobu zamietol. Úspech žalobcu teda predstavuje 52,76 % a úspech žalovaného 47,26 %. Súd preto priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 1,10 eur (5,5 % zo sumy 20,- eur - zaplatený súdny poplatok) a z trov právneho zastúpenia vo výške 44,02 eur (5,5 % zo sumy 820,34 eur podľa § 10 ods. 1 vyhl. Č. 655/2004 Z.z. za jeden úkon 91,29 eur : prevzatie a príprava v roku 2012, žiadosť o predbežné prerokovanie nároku 2012, žaloba v roku 2014, účasť na pojednávaní dňa 29.4.2014, účasť na pojednávaní dňa 17.9.2014, + režijný paušál v roku 2012 2x 7,63 eur, v roku 2014 3 x 8,04 eur + cestovné dňa 29.4.2014 na pojednávanie z Košíc do Humenného a späť osobným motorovým vozidlom Renault Laguna, EČ: H spolu vo výške 45,21 eur /170 km x spotreba 6,0 l x 1,63 eur /100km + amortizácia 170x0,183/, cestovné dňa 17.9.2014 na pojednávanie z Košíc do Humenného a späť osobným motorovým vozidlom Renault Laguna, EČ: H. spolu vo výške 45,21 eur /170 km x spotreba 6,0 l x 1,63 eur /100km + amortizácia 170x0,183/, náhrada za stratu času na pojednávanie dňa 29.4.2014, 8 polhodín á 13,38 eur, spolu vo výške 170,06 eur, náhrada za stratu času na pojednávanie dňa 17.9.2014, 8 polhodín á 13,38 eur, spolu vo výške 170,06 eur).

Žalovanému v 1. rade súd náhradu trov konania podľa § 146 ods. 2 O.s.p. nepriznal, nakoľko aj keď bolo voči nemu konanie zastavené pre späťvzatie žalobcu, žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove, prostredníctvom tunajšieho súdu.

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania, alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do 3 mesiacov od doručenia.

V podanom odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods.1 O.s.,p.; Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.